

Lausunto

22.8.2025

VN/19968/2025

VN/19968/2025-VM-6

Valtioneuvoston kanslialle

Valtiovarainministeriön lausunto valtioneuvostosta annetun lain muuttamista koskevasta hallituksen esityksen luonnoksesta

Valtiovarainministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi valtioneuvostosta annetun lain muuttamisesta ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Hallitusten arkistoihin kuuluvat asiakirjat

Esitysluonnoksessa ehdotetaan valtioneuvostolakiin lisättäväksi hallituksen arkiston asemaa koskevaa sääntelyä. Sääntelyn kautta luotaisiin nimenomaiset menettelysäännöt tutkimusluvan myöntämiselle hallituksen asiakirjoihin. Sääntelyssä tarkennettaisiin hallituksen arkistoon tallennettavien asiakirjojen salassapitoperusteita sekä säädettäisiin nykyistä selkeämmin salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta sekä tiedot saavan henkilön oikeuksista ja velvollisuuksista.

Valtiovarainministeriö kiinnittää huomiota EU:n datahallinta-asetukseen (EU) 2018/1724, joka säätelee muun muassa henkilötietoja sisältävien asiakirjojen luovuttamista käytettäväksi tutkimustarkoituksiin. Arkistot on lähtökohtaisesti rajattu pois asetuksen soveltamisalasta (Liikenne- ja viestintäministeriön julkaisuja 2023:8, s. 24), mutta esityksen **jatkovalmistelussa voi olla syytä tarkistaa, koskevatko säännökset joltakin osin nyt tarkoitettua hallituksen arkistoa ja tietojen luovuttamista siitä.**

Julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (609/2019, jäljempänä tiedonhallintalaki) 8.2 §:n mukaan **toimialasta vastaavan ministeriön on laadittava tiedonhallintalain 5.3 §:n mukainen arviointi, kun valmisteltavat säännökset vaikuttava tietoineistoihin ja tietojärjestelmiin, minkä lisäksi ministeriön on arvioitava suunniteltujen säännösten vaikutukset asiakirjojen julkisuuteen ja salassapitoon.**

Valtiovarainministeriön käsityksen mukaan hallituksen esityksellä voisi olla vaikutusta ainakin valtioneuvoston kanslian omaan tiedonhallintaan, eri ministeriöiden tiedonhallintaan ja kansallisarkiston tiedonhallintaan. Mikäli jatkovalmistelussa EU:n datanhallinta-asetuksen katsottaisiinkin soveltuvan tietojen luovuttamiseen, voisi esityksellä olla vaikutusta myös Digi- ja väestötietoviraston tiedonhallintaan, sikäli kuin viimeksi mainitun tehtävänä on ylläpitää EU:n datanhallinta-asetuksessa tarkoitettua keskitettyä tietopistettä (portaalia), käytännössä Suomessa siis suojattudata.fi-palvelua.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 28
00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.vm@gov.fi

Tarvittaessa olisi lisäksi otettava huomioon velvoite suorittaa Yhteentoimiva Eurooppa-säädöksen (EU) 2024/903 mukainen yhteentoimivuusarviointi, siinä tapauksessa, että ehdotuksella tai sen täytäntöönpanolla olisi vaikutusta kyseisessä asetuksessa tarkoitettuun Euroopan-laajuiseen digitaaliseen julkiseen palveluun, kuten esimerkiksi komission ylläpitämään EU:n datanhallinta-asetuksen mukaiseen suojatun datan portaaliin.

Mikäli valtioneuvoston kanslian arvion mukaan esityksellä ei olisi tiedonhallintaan liittyviä vaikutuksia, myös tämä olisi syytä nimenomaisesti todeta esityksen vaikutusarvioinnissa.

Hallitusneuvotteluihin liittyvien asiakirjojen julkisuus

Esitysluonnoksessa ehdotetaan säädettäväksi hallitusohjelman valmisteluun liittyvien asiakirjojen julkiseksi tulon ajankohdasta. Säädösteknisesti kyse on ajallisesti ja sisällöllisesti rajatusta julkiseksi tulemisen ajankohtaa koskevasta erityissäännöksestä. Sääntelyn tavoitteena on selkeyttää hallitusneuvotteluihin toimitettavien asiakirjojen oikeudellinen asema ja näin varmistaa perustuslain mukaisen julkisuusperiaatteen toteutuminen myös näiden asiakirjojen osalta sekä turvata hallitusohjelman laatimisessa tarvittavaa neuvottelurauhaa. Nykyisin näiden asiakirjojen julkisuutta arvioidaan vain julkisuuslain yleissäännösten perusteella, mistä seuraa merkittävää tulkinnanvaraisuutta.

Valtiovarainministeriö pitää esitysluonnoksen ehdotusta tärkeänä ja tarpeellisena selkeytyksenä nykytilaan. Kuten esitysluonnoksen perusteluissakin (s. 27) todetaan, hallitusneuvottelut ovat merkittävä yhteiskunnallinen ja poliittinen prosessi, jossa erityisesti julkisuusperiaatteen laaja toteutuminen on tärkeää. Voimassa olevassa lainsäädännössä ei tunnisteta hallitusohjelman laatimiseen tähtäävään neuvotteluprosessiin liittyvien asiakirjojen oikeudellista asemaa. Tämän seurauksena tietojen saaminen hallitusohjelman sisältöön vaikuttaneista seikoista on nykyisin sattumanvaraista. Julkisuusperiaatteen toteutumisen kannalta ongelmallinen sattumanvaraisuus koskee sekä viranomaisten että muiden tahojen hallitusneuvotteluihin toimittamaa aineistoa.

Viranomaisten hallitusneuvotteluihin toimittamat asiakirjat ovat nykyisin julkisia. Valtiovarainministeriö pitää tätä tärkeänä, eikä esitysluonnoksessaan esitetä tähän muutoksia. Ministeriö yhtyy esitysluonnoksessa esitettyihin näkemyksiin lainsäädännön täydentämisen tarpeesta ja pitää ongelmallisena sitä, että hallitusneuvotteluihin toimitettujen asiakirjojen julkiseksi tuloa arvioidaan nykyisin nojautuen julkisuuslain yleisiin säännöksiin, joita ei ole sovitettu yhteen hallitusneuvottelujen poliittisen luonteen kanssa. Hallitusneuvottelut on perustuslaissa säädetty eduskunnan poliittinen prosessi, jossa muodostettavan hallitusohjelman valmistelussa kaikki ministeriöt toimivat omassa asiantuntijaroolissaan. Ministeriöiden toiminnan näkökulmasta prosessi vastaa pitkälti valtioneuvostoasioiden valmistelua, mutta lainsäädännössä ei nykyisin tunnisteta ministeriöiden roolia hallitusohjelman valmistelun tukena. Toisaalta poliittiset neuvottelut, jollainen hallitusneuvottelutkin perustuslain mukaan on, on lainsäädännössä jätetty julkisuuden ulkopuolelle. Ilman erityissääntelyä neuvottelujen kulku ja sisällöt voivat nykytilanteessa kuitenkin tulla julkisuuden piiriin jo neuvottelujen aikana viranomaisten neuvotteluihin toimittamien asiakirjojen kautta. Kuten esitysluonnoksessa ehdotetaan, tämä lainsäädännön ristiriita ja aukko kohta olisi perusteltua korjata tulkinnanvaraisuuden välttämiseksi ja julkisuusperiaatteen toteuttamiseksi lainsäätäjän tarkoittamalla tavalla.

Voimassaolevaa sääntelyä sovelletaan nykyisin siten, että kaikki ministeriöiden (ja muiden viranomaisten) neuvotteluihin toimittamat asiakirjat ovat julkisia. Tämä perustuu julkisuuslakiin, joka koskee vain viranomaisia. Nykyisestä sääntelystä seuraa siten se, että vain osa hallitusneuvotteluihin liittyvistä asiakirjoista on julkisia ja julkisuusperiaatteen toteutuminen hallitusneuvotteluissa jää näin ollen aina vajaaksi. Julkisuuslain nojalla kaikki tieto on julkisesti saatavilla viranomaisten neuvotteluihin toimittamien asiakirjojen osalta. Asiakirjat, joita yksityisten sektorin toimijat, esimerkiksi etujärjestöt, ovat toimittaneet neuvotteluihin, eivät ole lain nojalla julkisia ja saatavissa. Avoimuus ei tältä osin nykyisin ulotu hallitusohjelmavalmistelun taustalla tapahtuvaan vaikuttamistoimintaan.

Edellä sekä esitysluonnoksessa sanottu huomioon ottaen **valtiovarainministeriö pitää esitysluonnoksen ehdotusta hallitusneuvotteluihin liittyvien asiakirjojen myöhennetystä julkisuudesta tarpeellisena.** Ministeriö kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että säännösehdotukseen kytketty haitan arviointi sisältää merkittävää harkinnanvaraisuutta, minkä vuoksi säännös ei ehdotetussa muodossaan täysin toteuta tavoitettaan eli riittävästi poista asiaan liittyvää tulkinnanvaraisuutta. **Valtiovarainministeriö ehdottaa, että esitysluonnoksen pykälehdotuksesta poistettaisiin asiakirjojen julkisuuteen liittyvän haitan arviointi, ja sen sijaan säädettäisiin selkeärajaisesti, että kaikki hallitusneuvotteluiden käynnistyttyä hallitusneuvotteluihin toimitut asiakirjat sekä esitysluonnoksessa tarkoitetut pyynnöt tulevat julkiseksi, kun hallitusohjelma annetaan eduskunnalle.**

Ministeriö ehdottaa myös, että julkisuudesta ja julkiseksi tulon ajankohdasta säädettäisiin yhtenevästi kaikkien tahojen, sekä ministeriöiden ja muiden viranomaisten että kaikkien muiden tahojen, neuvotteluihin toimittamien asiakirjojen osalta. Muiden kuin viranomaisten neuvotteluihin toimittamien asiakirjojen osalta asiakirjahallinta olisi mahdollista toteuttaa hyödyntämällä valtioneuvoston kanslian vakiintunutta roolia hallitusneuvotteluiden käytännön järjestelyt toteuttavana tahona. Julkisuusperiaatteen täysimääräinen soveltaminen kaikkiin hallitusneuvotteluihin toimitettuihin asiakirjoihin on välttämätöntä sen ymmärtämiseksi, miltä pohjalta hallitusohjelma laaditaan ja mihin lähtökohtiin hallituksen toiminta perustuu.

Ministeriö viittaa edellä sanomaansa ja katsoo myös, että **ehdotettu säännös on asian kokonaisuuden kannalta tarkoituksenmukaisinta ja luontevinta sijoittaa ehdotetulla tavalla valtioneuvostolakiin.** Viranomaisten asiantuntijatuon tuottaminen hallitusohjelman valmisteluun on ensisijaisesti kullakin ministeriöllä, jotka kukin laaja-alaisesti vastaavat ylimpänä viranomaisena omasta hallinnonalastaan ja toimialastaan.

Tehtävään määrääminen valtioneuvostossa ja sen ministeriöissä

Esitysluonnoksessa ehdotetaan valtioneuvostolaissa säädettäväksi tehtävään määräämisestä, tehtävämääräyksen voimassaolosta ja sen päättymisestä sekä tehtävistä, joihin virkamiehiä voidaan tehtävämääräyksellä määrätä.

Esitysluonnoksessa viitataan tehtävään määräämiseen liittyvään hallinnonalakohtaiseen erityislainsäädäntöön; ulkoasiainhallintolakiin (204/2000), puolustusvoimista annettuun lakiin (551/2007) ja rajavartiolaitoksen hallinnosta annettuun lakiin (577/2005) (s. 4). Ulkoasiainhallinnon virkajärjestelmästä sekä puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen sotilaiden virkajärjestelmästä on säädetty hallinnonalakohtaisella lainsäädännöllä ja virat ja tehtävät ovat historiallisesti olleet lainsäädännöllisesti eriytettyjä. Ulkoministeriön ns. yleisuran tehtävissä on kyse diplomaatti- ja hallintourien viroissa palvelevasta henkilöstöstä. Myös sotilailla virat ovat taustalla ja varsinainen hierarkia perustuu pääasiassa tehtävään ja sotilasarvoihin. Kumpikin järjestelmä muodostaa oman keskitetyn urajärjestelmänsä ja ne perustuvat sekä kyseisen hallinnonalan erityislainsäädäntöön että pitkäaikaiseen käytäntöön. Näiden järjestelmien toimivuus perustuu viime kädessä myös pakkosiirron mahdollisuuteen. Näistä kohtuullisen kattavista hallinnonalakohtaisista säädöksistä on löydettävissä vain rajallisesti suoraa analogiaa suhteessa esitysluonnoksen tehtävään määräämistä koskevaan ehdotukseen.

Kuten esitysluonnoksessa on todettu, tehtävään määräämisestä ei ole säännöksiä virkamieslaissa tai -asetuksessa lukuun ottamatta viittausta muutoksenhakua rajoittavaan valtion virkamieslain (jäljempänä VML) 57 §:ään. Esitysluonnoksessa on siis aivan oikein todettu, että tehtävään määräämisestä ei ole yleisääntelyä ja että valtionhallinnossa mukaan lukien ministeriöt on laajasti käytössä työnantajan työjohto- ja valvontaoikeuteen (jäljempänä direktio-oikeus) perustuva tehtävään määräämismenettely. Esitysluonnoksesta ei käy kuitenkaan ilmi, että mm. juuri tätä taustaa vasten tehtävään määräämistä koskevaan päätökseen ei lähtökohtaisesti voi hakea muutosta. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019, jäljempänä HOL) 6.2 §:n mukaan valittamalla ei saa hakea muutosta hallinnon sisäiseen määräykseen, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista. Kuten VML 57 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa (HE 61/2011) todetaan, tehtävään määräämistä koskeva valitusmahdollisuus sulkeutuisi mahdollisesti pois jo hallintolain ja hallintolainkäyttölain (kumottu, nykyisin voimassa HOL) nojalla, mutta asiasta säädetään erikseen tulkintaepäselvyyksien välttämiseksi sekä virastojen tehokkaan toiminnan varmistamiseksi siinä tapauksessa, että kyseiset päätöstyypit eivät rajautuisi valitusoikeuden ulkopuolelle suoraan hallintolainkäyttölain nojalla.

Esitysluonnoksessa viitataan korkeimman hallinto-oikeuden (jäljempänä KHO) päätökseen KHO:2025:21, jossa KHO otti kantaa tehtävään määräämismenettelyyn ja tehtävään määräämistä koskevan päätöksen valituskelpoisuuteen eduskunnan virkamieslain (1197/2003) soveltamisalaan kuuluvassa virastossa. KHO totesi muun ohessa, että vain työjohtovaltaan ja viraston työjärjestykseen perustuvalla tehtävään määräämismenettelyllä ei voida muuttaa olennaisesti viran hierarkkista ja organisatorista asemaa niin, että kyse on sisällöllisesti kokonaan toisesta tehtävästä ja, että jos näin tehdään, synnyttää se valitusoikeuden muille samaan tehtävään ilmoittautuneille. KHO totesi myös, että virkamiehen viran tai virkanimikkeen mukaiset tehtävät ja organisatorinen asema sekä julkista hakumenettelyä koskevat säännökset asettavat rajoja tehtävään määräämistä koskevan menettelytavan käyttöalalle tilanteissa, joissa tämän menettelytavan käyttäminen perustuu vain työnantajan työjohtovaltaan ja viraston työjärjestykseen. Työnantaja voi tehtävään määräämisellä organisoida töitä ja järjestellä tehtäviä direktio-oikeutensa perusteella. KHO:n päätöksen mukaan virkamiehiä ei voida vain työjohtovaltaan ja viraston työjärjestykseen perustuvalla tehtävään määräämisellä määrätä pysyväisluonteisesti tai pitkäksi määräajaksi sellaiseen tehtävään, johon kuuluvat

tehtävät ja jonka organisatorinen asema poikkeavat olennaisesti hänen oman virkansa ja virkanimikkeensä mukaisesta organisatorisesta asemasta ja tehtävästä.

Valtiovarainministeriö katsoo, että tällaisissa tilanteissa, joissa tehtävään määräämisen rajat ylittyvät siten, että KHO:n katsomalla tavalla asiasta voi valittaa, on kyse viran tehtävien muuttamisesta niin olennaisesti, että kyse on tosiasiasa toiseen virkaan nimittämisestä. Virkanimitysten valitusoikeudesta on säädetty erikseen VML 59 §:ssä.

Valtiovarainministeriö toteaa, että tehtävään määräämistä koskeva valtiovarainministeriön ohjeistus (VN/30496/2024) ei ole ristiriidassa esitysluonnoksessa viitatus KHO:n ratkaisun tai siinä mainittujen Oikeuskanslerinviraston taikka eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian ratkaisujen kanssa. KHO:n ratkaisu nostaa esiin seikkoja, jotka osin täsmentävät direktio-oikeuteen perustuvan tehtävään määräämiseen rajoja sekä sitä koskevaa harkintaa ja jotka valtiovarainministeriö tulee ottamaan huomioon sekä asiaa koskevaa yleislainsäädännön tarvetta koskevassa harkinnassa ja VML:n sekä ministeriön ohjeistuksen muutosten valmisteluissa. Valtiovarainministeriö kiinnittää huomiota myös siihen, että esitysluonnoksessa viitatussa KHO:n ratkaisussa on kyse tilanteesta, jossa viraston työjärjestyksestä määrätään ko. virastoa koskevaan lakiin perustuen. Tämä eroaa valtioneuvoston tilanteesta, jossa valtioneuvoston ohjesääntö (262/2003) on säädetty valtioneuvoston asetuksena ja ministeriökohtaiset työjärjestykset ministeriön asetustasolla (esim. valtiovarainministeriön asetus valtiovarainministeriön työjärjestyksestä 359/2023).

Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan esitysluonnos ei poista sen nykytilanteen kuvauksessa mainittuja ongelmia, tehtävään määräämistä koskevien säännösten hajanaisuutta ja oikeudellista epävarmuutta eikä sillä pystytä varmistamaan menettelyä koskevaa yhtenäistä ja selkeää sääntelyä. Esitysluonnoksesta ei käy selkeästi ilmi, mihin tosiasiasa liittyy se ”tehtävämääräyksiin liittyvä oikeudellinen epävarmuus” johon esitysluonnoksessa viitataan ja miten se esitysluonnoksen esittämällä mallilla poistuisi. Esitysluonnoksesta ei käy selkeästi myöskään ilmi, mistä suhteesta nykytilanteeseen halutaan nimenomaan lakitasolla poiketa. Mistä esim. KHO:n ratkaisussaan esiin tuomista direktio-oikeuden puitteissa annetun tehtävään määräämisen rajoista halutaan poiketa? Olennaisesta viran hierarkkisen ja organisatorisen aseman muuttamisen rajasta niin, että kyse on sisällöllisesti kokonaan toisesta tehtävästä? Vai muista viran tai virkanimikkeen mukaisen tehtävien ja organisatorisen aseman asettamista rajoista? Ja tavoitellaanko tehtävään määräämistä pysyväisluonteisesti tai pitkäksi määräajaksi sellaiseen tehtävään, johon kuuluvat tehtävät, ja jonka organisatorinen asema poikkeavat olennaisesti virkamiehen oman viran ja virkanimikkeen mukaisesta organisatorisesta asemasta ja tehtävästä ilman, että kyseessä ei olisi samalla viran olennainen muuttaminen? Valtiovarainministeriö toteaa myös, että jos esitysluonnoksessa halutaan poiketa vallitsevan tulkinnan ja oikeuskäytännön mukaisesta direktio-oikeuteen perustuvan tehtävään määräämisen rajoista, myös sen suhde HOL:n tai VML:n valituskieltoon voi tulla uudelleen arvioitavaksi.

Esitysluonnoksen tehtävään määräämistä koskevaa pykäläluonnosta ei voi myöskään pitää vastaavalla tavalla kattavana erityislainsäädännössä säädettyä tehtävään määräämistä koskevana järjestelynä kuin esim. Puolustusvoimien tai ulkoasianhallinnon osalta on säädetty. Esitysluonnoksen tavoitteena on, että ”Valtioneuvostossa ja sen ministeriöissä vakiintuneesti käytössä olevasta työnantajan direktio-oikeuteen perustuvasta tehtävään määräämismenettelystä säädettäisiin lain tasolla” (s. 27). **Esitysluonnoksesta ei käy kuitenkaan selkeästi ilmi, missä määrin ko. tehtävämääräys kuuluisi jatkossa arvioitavaksi direktio-oikeuden puitteissa annetuksi ja missä määrin ko. erityislainsäädäntöön perustuvaksi.** Näihin tilanteisiin voi liittyä mahdollisesti paljon erilaisia tulkinta-epäselvyyksiä ja tämä tulisi ottaa huomioon jatkovalmistelussa. **Lakiin perustuva tehtävämääräys tulisi joka tapauksessa pitää erillään direktio-oikeuden puitteissa tapahtuvasta tehtävään määräämisestä.**

Selvyyden vuoksi ministeriö toteaa vielä käsityksenään, että **nykykäytännön mukainen tehtävämääräys esihenkilötehtäviin perustuu siihen tosiasiaan, että kyseisiä tehtäviä voi hoitaa oman tehtävän ohessa siten, että virka ja suurin osa sen tehtävistä pysyy pääosin samoina huolimatta esihenkilömääräyksestä.** Mikäli tästä halutaan poiketa siten, että tehtävämääräyksellä pystyttäisiin ohittamaan tiettyjen esihenkilötehtävien osalta avoin virantäyttö ministeriöissä sellaisissa tilanteissa, joissa esihenkilötehtävässä on tosiasiasa kyse eri virasta, tulisi tämä kirjoittaa hallituksen esitykseen selkeästi, ja se tulisi myös perustella asianmukaisesti. Nyt esityksessä on perusteltu tarvetta määrätä esihenkilötehtäviin hallinnollisen taakan keventämisellä sekä henkilöstön urapolkujen tukemisella ja osaamisen kehittämisellä (s. 19). Nämä perustelut eivät ole riittäviä, jos kyse on direktiovaltaan perustuvan tehtävämääräyksen rajojen yli menevistä muutoksista määräyksen saavan virkamiehen virassa.

Esitysluonnoksen vaihtoehtoja kuvaavassa luvussa todetaan, että valmistelussa on arvioitu sitä, minkä lain osaksi ehdotettu sääntely voitaisiin ottaa. Mahdollisiksi sijoituspaikoiksi on tunnistettu valtioneuvostolaki ja VML. Johtopäätöksenä esitysluonnoksessa on todettu tältä osin, että kyseessä on menettely, joka koskee ministeriön yleistä töiden organisointia ja tehtävien järjestelyä, joten on katsottu tarkoituksenmukaisemmaksi säätää tehtävään määräämisestä valtioneuvostolaissa kuin VML:ssa. Valtiovarainministeriö katsoo, että jatkovalmistelussa tulisi selvittää, missä määrin välttämätöntä asiasta on säätää nimenomaan lain tasolla, jos ja kun kyseessä on esitysluonnoksenkin mukaan yleinen töiden organisointi ja tehtävien järjestely. Esitysluonnoksessa ei ole tuotu esiin seikkoja, jotka suoraan edellyttäisivät tehtävään määräämisestä säädettävän lain tasolla. **Jatkovalmistelussa tulee huomioida, että valtioneuvoston ohjesäännössä (262/2003) annetaan yhteiset säännökset mm. ”ministeriön toimialasta, päätösvallasta ja sen siirrosta virkamiehelle sekä virkamiesten kelpoisuusvaatimuksista ja tehtävistä”.** Ministeriöiden asetustasoisissa työjärjestyksissä puolestaan voidaan säätää ratkaisuvallasta ministeriön henkilöstöasioissa, kuten esim. tehtävään määräämisestä.

Ministeriö tuo lisäksi esiin käsityksensä esitysluonnoksen 26 e §:n 2 momentin mukaisista tehtävämääräyksen päättymisen perusteista. Pykäläluonnoksen 2 momentin 2 kohdan mukaan tehtävämääräys päättyy, jos virkamies määrätään toiseen tehtävään. Säännöksen sanamuodon perusteella aikaisempi tehtävään määrääminen päättyisi automaattisesti uuden tehtävään määräämisen alkaessa. **Säännös ilmentää ajatusta, että tehtävään määräämisessä tehtävä käsittää aina henkilön koko työajan, eli tehtävään määräys nähdään tässä mielessä vastaavana kuin virkanimitys.** Tehtävämääräyksellä määrätään käytännössä kuitenkin myös tehtäviä, joihin henkilön on tarkoitus käyttää osa työajasta. Käytännössä voi esiintyä tilanteita, joissa sama henkilö on tarkoituksenmukaista määrätä yksikön päällikön tehtävään sekä tilanteen mukaan lisäksi toimimaan esimerkiksi projektipäällikkönä, työsuojelupäällikkönä, valmiuspäällikkönä tai valmiussihteerinä. Valtiovarainministeriö katsoo ehdotetun pykälämuotoilun olevan tarpeettoman rajaava ja pitää tarpeellisena kyseisen kohdan poistamista.

Valtiovarainministeriö ei kannata esitysluonnosta siltä osin kun siinä ehdotetaan tehtävään määräämisestä säädettäväksi valtioneuvostosta annetussa laissa. Valtiovarainministeriö toteaa, että asiaa tulee ensisijaisesti selvittää osana valtion virkamieslain uudistamisen valmistelua. Valtiovarainministeriö ei lähtökohtaisesti pidä asiallisena pyrkimystä laajentaa tehtävään määräämismenettelyä valtiovarainministeriön asiaa koskevasta ohjeesta ja esitysluonnoksessa viitatussa KHO:n ratkaisusta ilmenevästä laajemmaksi, ainakaan erityislainsäädännössä. Valtiovarainministeriön asiaan liittyvä ohjeistus ei ole ristiriidassa KHO:n ratkaisun kanssa. KHO:n ratkaisusta ilmenevät oikeusohjeet ovat selkiyttäviä ja merkityksellisiä tehtävään määräämistä koskevassa harkinnassa virastoissa, ja KHO:n ratkaisu otetaan huomioon ajantasaistettaessa valtiovarainministeriön asiaan liittyvää ohjeistusta.

Valtiovarainministeriö lähettää lausuntonsa tiedoksi myös oikeuskanslerinvirastolle virkanimityksiin liittyvän periaatteellisen merkityksen vuoksi ja huomioiden oikeuskanslerin rooli virkanimitysten valvonnassa.

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Juha Majanen

Hallinto- ja kehitysjohtaja, ylijohtaja

Anu Nousiainen

Jakelu VNK TAY Talousyksikkö

Tiedoksi VM JulkICT
VM VKO
VM KHT

VN/19968/2025-VM-6

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: